

יום שני,

כ"ג באלול, ב' דסליחות

מהיום ואילך עד ערב ראש השנה ועד בכלל - אמירת הסליחות "באשמורת הבוקר"²⁰. ידוע מנהגנו לברך ברכות השחר בבית²¹, ועל-כל-פנים יש לברכן, ולפחות את ברכות התורה, קודם הסליחות²².

מכיוון שלמעשה הש"ץ מתעטף בטלית לאחר שהאיר היום, יברך עליה.

הוראת נשיאינו הקדושים ומנהג משנים רבות, אשר היורד לפני התיבה, ובפרט בימים הנוראים, יעבור תחילה על כל התפילות, ובפרט על כל הפיוטים, לדעת לכל הפחות פירוש המילות כפשוטו, וכמובן מאליו לדעת דיני התפילה בכלל, ודיני הש"ץ בפרט²³. ואף אם עשה כך לפני שנה, יעשה כן גם בכל שנה כמה ימים קודם שיורד לפני

פורקן השני ביחיד (ולא הראשון), כבר ציינו לשו"ע שלו סי' רפד סי"ד "שאינו תחילה אלא ברכה", וא"כ אין מזה ראייה לענייננו. ורק יש להעיר מהלימוד זכות (של רבינו יונה) המופיע בשו"ע רבינו שם, ש"תפלה הקבוע לציבור, אפילו יחיד יכול לאומרה בכל לשון" וכש"כ בלשון שנתקנה בו.

20) ספר המנהגים, מנהגי ר"ה. (למעשה, במניין של הרבי אמרו סליחות בשעה 07:00).

21) אג"ק חי"ט עמ' שצ, וראה ספר השיחות תש"ד עמ' 20.

22) לוח כולל-חב"ד, ע"פ שו"ע אדה"ז סי' מו ס"ח.

23) לכאורה - הוראה זו שייכת גם לפיוטי הסליחות. ראה באג"ק ח"ז עמ' שנא, שרצוי שלא להתפלל [כנראה - גם כל השנה] במניין שבו אומר הש"ץ פיוטים באמצע ברכות ק"ש (כנהוג בכמה קהילות אשכנזיות). אולי יש להתיר כשהציבור זקוקים לו כתוקע וכיו"ב. וראה בקשר לש"ץ מאנ"ש המתפלל בביהכ"נ דנוסח אחר ב'התקשרות גיליון תקל"ד עמ' 14 ואילך, ובפרט בהערה 12.

התיבה בתור ש"ץ²⁴. כמובן, על התוקע והמקריא ללמוד היטב את דיני התקיעות כהלכתן, כולל הטעויות והספקות השכיחות בהן²⁵.

יום שלישי

כ"ד באלול, ג' דסליחות

מדברי הרבי נשיא דורנו: "ג' דסליחות הוא יום מיוחד, ולכן אמר כ"ק מו"ח אדמו"ר מאמר חסידות ביום זה"²⁶.

יום רביעי

כ"ה באלול, ד' דסליחות

כ"ק אדמו"ר מהורי"צ סיפר, שחסידים הראשונים היו לומדים ביום כ"ה באלול בפרשת בראשית עד "יום אחד"; בכ"ז באלול - עד "יום שני" וכו'; בכך התכוונו להביא תוכן של 'עבודה' גם בעניינים של "בראשית ברא..." (אתערותא דלעילא)²⁷.

24) אגרות קודש חי"א עמ' שנג, תטז וש"נ.

25) ראה ספר המנהגים ס"ע 56.

26) 'התנועות' תשמ"ב ח"ד עמ' 2254. וכן נהג כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו כמה פעמים. וראה לקוטי שיחות חי"ד עמ' 347 ואילך, וש"נ. מהנכון שבמשך המעל"ע של יום זה ילמדו עכ"פ חלק מאחד המאמרים הללו (איש כחפצו, שהרי ישנם ריבוי מאמרים דיום זה) - ר"ד משיחת ג' דסליחות תנש"א. והעיקר שכל אחד יסיף עוד עניין של לימוד, הנהגה טובה וכיו"ב - 'התנועות' תשמ"ט ח"ד עמ' 373.

27) לקוטי שיחות חט"ז עמ' 488.

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו

ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,

בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תתקמו

ערב שבת קודש

פרשת תבוא

כ' באלול ה'תשע"ב

יוצא לאור עלידי

מכון ליובאוויטש שעלידי

צעירי-אגודת חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

כ' באלול ה'תשע"ב - כ"ז באלול ה'תשע"ב

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	כ"ב באלול	הלכות שגגות פרק ט-יא.	ה' קדוש החדש פרק יא.	מ"ע עא.
ש"ק	כ"א באלול	פרק יב-יד.	פרק יב.	מ"ע עב.
א'	כ"ב באלול	פרק טו. הלכות מחוסרי כפרה.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק יג.	מ"ע סח. עה. עו.
ב'	כ"ג באלול	פרק ג-ה.	פרק יד.	מ"ע עד. עז.
ג'	כ"ד באלול	הלכות תמורה.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק טו.	מ"ע קו. מ"ע פז.
ד'	כ"ה באלול	פרק ד. לב טהור וגוי. ספר טהרה והוא ספר עשירי.. הלכות טומאת מת.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק טז.	מ"ע קז. מ"ע קז.
ה'	כ"ו באלול	פרק ג-ה.	פרק יז.	מ"ע קז.
ו'	כ"ז באלול	פרק ו-ח.	פרק יח.	מ"ע קז.

זמני השבוע*

תאריך	עלות השחר**		זמן ציצית ותפלין	זמן זריחת החמה	זמן ק"ש	חצות והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
	72 ד'	120 ד' לפני הזריחה							
ו', כ' באלול	5.06	4.16	5.28	6.27	9.27	12.38	1.10	6.57.1	7.21
ש"ק, כ"א באלול	5.07	4.17	5.29	6.27	9.27	12.38	1.10	6.55.8	7.20
א', כ"ב באלול	5.08	4.18	5.30	6.28	9.27	12.38	1.09	6.54.5	7.19
ב', כ"ג באלול	5.08	4.18	5.30	6.28	9.28	12.37	1.09	6.53.2	7.17
ג', כ"ד באלול	5.09	4.19	5.31	6.29	9.28	12.37	1.08	6.51.9	7.16
ד', כ"ה באלול	5.10	4.20	5.32	6.30	9.28	12.37	1.08	6.50.5	7.15
ה', כ"ו באלול	5.11	4.21	5.32	6.30	9.28	12.36	1.07	6.49.2	7.13
ו', כ"ז באלול	5.11	4.22	5.33	6.31	9.28	12.36	1.07	6.47.9	7.12

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"ז בסידורו (סדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"ז שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ
תבוא	6:19	7:31	6:35	7:33	6:26	7:33	6:37	7:33
ניצבים	6:10	7:22	6:26	7:24	6:17	7:23	6:28	7:24

עורך ראשי: **מנחם מענדל ברוד** • עורך: **נחמיה קפלון** • הגהה: **יוסף יצחק אולידורט**
 מו"ל: **מכון ליובאוויטש שעלייד צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז**
 יו"ר: **הרב יוסף יצחק הכהן אהרונוב**
 כתובת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840, טל' 03-9607588, פקס: 03-9606169
 ISSN 0793-7474 אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

הידועים שבהם היו מנגנים את ניגונו של אדמו"ר הזקן, בעל 'ארבע הבבות'⁸.

סליחות⁹ הראשונות, מתחילים אחר ובסמוך לחצות הלילה¹⁰.

יש לפרסם בכל בתי הכנסת (ולא רק לחסידים), שכדאי לקשר את אמירת הסליחות (=תפילה) - בכל אחד מימי הסליחות - עם תורה וצדקה: לפני אמירתן, ללמוד (הפעם - קודם חצות) את מאמר אדמו"ר הזקן ד"ה 'לך ה' הצדקה' הנדפס בתחילת הסליחות, ולפחות תחילתו וסופו, וכן עניין בתורה עם מסקנה להלכה; ולתת צדקה (הפעם - מיד לאחר חצות. וניתן לדחות את אמירת הסליחות בזמן מועט, שבו יקיימו את מצות הצדקה), כדי שיפעל בהבנה והשגה של הלימוד והתפילה, ואז פועלים את בקשת הסליחות וההמשכה שלאחריה¹¹.

השליח ציבור מתעטף בטלית בלי ברכה¹². יש להתחיל 'אשרי' בעשרה כדי שיוכלו לומר

8 ספר-השיחות תש"א עמ' 86-85 (ספר-הניגונים ח"א, ניגון א).
 9 כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו יצא לסליחות בבגדי הש"ק - 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי, עמ' כג, וש"נ (וכן מובא מס' לקט-יושר).
 י"א שצ"ל הסליחות בעמידה, וכן נפוץ בין אנ"ש. ובפרט באמירת 'אשמנו' (מדינא - שו"ע אדה"ז ס' תר"ז ס"ז, ועד"ז לכאורה גם באמירת "אשמנו מכל עם"; "סלח לנו" שאחרי י"ג מידות, וכיו"ב).
 וכן י"ג מידות, שמע קולנו.

10 ספר-המנהגים עמ' 54 (מפני שאומרים 'במוצאי מנוחה'), וראה 'אוצר מנהגי חב"ד' עמ' כג, וכדי שתהא לסליחות שייכות לשבת, יש לעשות זאת מייד אחר חצות (שיחה דלהלן הע' 15, וראה בקטע הבא בפנים).

11 ע"פ 'שערי המועדים - אלול', ס' עו, משיחות קודש תשל"ד ח"ב עמ' 435.

12 לוח כולל-חב"ד. וגם אם הוא בחור, מתעטף בה (ע"פ שערי הל' ומנהג ח"א עמ' רכו, מר"ה יז, ותנא-דבי-אליהו זוטא פכ"ג. וראה באריכות ב'הערות וביאורים - אהלי תורה' גיליון תתנ"א עמ' 50 ואילך, ובפרט בעמ' 62).

הט"ו (ס' תקפ"א ס"ק ב, ונתקת במטה אפרים שם ס"ד, במשנ"ב ס"ק ו ועוד) כתב טיטל טלית מחבירו בהשאלה כדי לצאת מספק ברכה (על בגד יום בלילה. והוא כמ"ש בשו"ע אדה"ז ס' יד ס"ח, שהשואל טלית ללבשה לכבוד הציבור אינו חייב לברך. וצ"ב בשערי הל' ומנהג או"ח ס' נו שכתב בכיו"ב ש"וכנס בגדר שאלה ע"ד הברכה"). מאידך יל"ע בשו"ע אדה"ז ס' יח ס"ג שגם בליל יו"כ, שאז אין מתעטפים לשם מצות ציצית אלא להידמות למלאכים, מברכים על הטלית מבעוד יום. וכן ברשימות היומן עמ' רי; שיחות קדש תשי"א (מהדורת תשנ"ט עמ' 182); והיכל מנחם ח"ג עמ' רמה, שם ברור שעקרונות לבישה כיו"ב חייבת בברכה.

אחריו קדיש מיד, ואם השלימו לעשרה מיד אחרי סיום אשרי, יאמר כמה פסוקים וחצי קדיש. אם היו עשרה באמירת הסליחות, אסור לצאת באופן שלא יישארו עשרה לקדיש. אך אם יצאו ונשארו אפילו שישה, יאמר הש"ץ קדיש תתקבל¹³.

"הנשמה לך" - הש"ץ מתחיל בקול רם¹⁴.

באמירת 'אל רחום שמך' אמר הרבי תמיד כש"ץ: "למען אמינתך, למען ברייתך" - ת' בקמץ, וכן בכלום.

באמירת 'עננו' מסיים הש"ץ בקול רם במקומות המופסקים בשתי נקודות, דלא כמנהג העולם¹⁵.

אומרים 'קדיש תתקבל' אחר הסליחות, גם אם מתפללים שחרית מיד לאחריה¹⁶.

באמירת סליחות בבית-המדרש של כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו, לאחר קדיש תתקבל, מסיימים בשירת "רחמנא דעני לעניי ענינא", והרבי היה מעודד את

השירה כדרכו בקודש¹⁷.

האומר סליחות ביחיד, לא יאמר י"ג מידות¹⁸, גם לא בניגון ובטעמים¹⁹.

13 כדן חזרת הש"ץ וכיו"ב, מטה-אפרים ואלף-המגן ס' תקפ"א סעיף י"ג.

14 'סליחות - לקוט טעמים ומקורות' ממטה-אפרים תקפ"א ס"ח.

15 'אוצר מנהגי חב"ד' עמ' כח.

מנהגו שלא ליפול ע"פ כלל בסליחות נובע מכך שאין נופלין בודאי לילה (כדברי הרקנטי שבמג"א ס' קלא ס"ט, ובשו"ע אדה"ז שם מובאים כ"ש נוהגין"), אף שלמעשה נאמרות הסליחות בדורותינו אצל הרבי ובין אנ"ש ביום ממש. וכן מה שמרבים בסליחות ער"ה (יחסית למנהגו בשאר הימים) ואומרים בו "ויאמר דוד אל גד" אף שלאחר עלות השחר ודאי נחשב יו"ט (ראה שם בס' תר"ד), כיוון שהסליחות שייכות ללילה.

16 'סליחות - לקוט טעמים ומקורות'. וראה 'אוצר מנהגי חב"ד' עמ' כט.

17 'אוצר מנהגי חב"ד' שם (ספר-הניגונים ח"ג, ניגון רמז).

18 שו"ע הב"י ס' תקס"ה ס"ה.

19 'היכל מנחם' ח"ג עמ' רסה (למרות האמור בעניין זה בשו"ע שם. ראה כף-החיים ס' קלא ס"ק ג. גם בשו"ת מנחת-אלעזר ח"ד ס' כב מסיק שלא לומר גם בניגון ובטעמים, וכן נהג בפועל - 'דרכי חיים ושלוש' אות קצ).

לענין אמירת 'מחי ומסי', מרן דבשמי"א ביחיד, בלוח כולל-חב"ד הביא שידלגם, כיוון שיחיד מנוע מלהתפלל בלשון ארמי כמבואר בשו"ע רבינו ס' קא ס"ה [המקורות מובאים בשל"ה מס' ר"ה (פרק נר מצוה אות כח, בדפוס אמשטרדם רטו,א), ועוד ראשונים דס"ל כן צויינו בשו"ת יביע אומר ח"א ס' לה אות יא. וראה בשו"ת תורה לשמה ס' מט]. ואף שאדה"ז בסידורו התייג רק מאמירת 'קום

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת קודש פרשת תבוא

כ"א באלול – שבת סליחות

שחרית: מנהג הקוראים בתורה להגביה את קולם בפסוק 'השקיפה' שבסיום שני².
לעליית 'שישי' עולה הבעל קורא, ומעצמו – בלי קריאה בשמו – ומברך לפניו ולאחריה³.
לאחר מכן מברכים אותו בשמו, כרגיל⁴.
מנהג הקוראים להנמיך את קולם (אך באופן שהציבור ישמע) בקריאת התוכחה, וחוזרים ומגביהים קולם ב"אלה דברי הברית" שבסיום 'שישי'⁵.

(1) הרבי כתב: "כך נקראת בכל החומשים שראיתי (ולא 'כי תבוא'), ועד לדרושי רבותינו נשיאינו דפרשה זו בהתחלתם" (לקוטי שיחות, כרך יט, עמ' 611 בהערה למכתב כללי, ושם עמ' 244 בהערה 8: "כ"ה בטא"ח סו"ס תכח, וברמב"ם 'סדר תפילות' – 'והיה כי תבוא' ואכ"מ"). כ"ז מופיע גם להלן כרך עמ' 641. וזאת למודעי, שלא ניתן לומר שהכוונה כאן ברמב"ם היא (רק) להתחלת הפרשה ולא לשמה, כי זאת כבר כתב הרבי כהסבר על השינוי בשמות הפרשיות המופיעות בהל' תפילה ר"פ יג, מול 'סדר תפילות' שבו נן מצייני הרמב"ם את שם הפרשה – ראה בלקוטי שיחות כרך ה' עמ' 57 בשו"ג הראשון להערה 1).

(2) לוח כולל-חב"ד.
(3) היום יום ח"י אלול. ספר-המנהגים עמ' 31. לוח כולל-חב"ד. וראה שערי אפרים שער ז סעיף כג, 'אוצר מנהגי חב"ד' אלול-תשרי, עמ' יט, וש"נ.

(4) לפי המורגל בהרבה ממנייני אנ"ש לברך כל עולה לתורה ב'מי שבירך' (הרבי כתב על זה: "כי כמדומני בליובאוויטש לא נהגו כן" – אג"ק כרך ב עמ' שכו, ומכך משמע, ששלילת האמירה היתה לא רק כדי שלא לבטל מומנו של הרבי, וראה בזה ב'התקשרות' גיליון תקל"ב, ב'לוח השבוע' הערה 2), אגב, בהמשך הדברים שם כתב הרבי: "נוסח... היותר מדויק שראיתי, הוא בסידור תורה אור", וגם שם, לפחות בדפוס שלפניי, ד"צ ברוקלין תשמ"ז, יש לתקן "בעבור שעלה לתורה לכבוד...", כבמחזור-השלם.

(5) כנה"ג בהגהת ב"י ס' תכח, הובא במ"א ס"ק ת, לעניין משנה תורה במיוחד. פר"ח שם ס"ק ז. אם כי בשערי-הכוונות ובפע"ח הובא שהאר"י עלה וקרא את התוכחה בפיו ובקול רם כמנהג חכמי ספרד (ואולי ס"ל לרבותינו שהנהגה זו שלו אינה הוראה לרבים

אחרי התפילה – התועדות בבית-הכנסת, כפי שנהגו חסידים להתועד בכל שבת-קודש ערב-סליחות⁶, ואף במוצאי-שבת-קודש – כהכנה לאמירת הסליחות.
מנחה. פרקי-אבות – פרקים ג"ד. צ"ע אם יש לומר את המשניות 'כל ישראל' (שלפני הפרק) ו'רבי חנניה' (שבסופו) – לכל פרק בנפרד (וראה בסוף ההערה)⁷.

יום ראשון

כ"ב באלול, א' דסליחות

מוצאי שבת קודש

ימי הסליחות המעוררים לתשובה, הם מהזמנים

ולדורות, וע"ד לשון אדמו"ר האמצעי "כשאבא קורא, אין נשמעות קולות", היום יום, יז אלול). וראה שו"ת מנחת-אלעזר ח"א ס' סו ד"ה ובפרט – ס' ב'ין פסח לשבועות' פ"ד, סעיפים נא"נה, וש"נ.
(6) 'התועדות': תשי"א ח"ב עמ' 327, תשמ"ב ח"ד עמ' 2253, תשמ"ג ח"ד עמ' 2045 ועוד.

(7) לראשונה מצאנו את הנושא בשיתח"פ תצא תשמ"א (הנחה בלה"ק סכ"א), שם הביא הרבי **ראיה מהנהוג בזה**: "מאחר שבשבת זו לומדים שני פרקים בהמשך אחד, ובאופן שאמירת משנת 'כל ישראל' (קודם הלימוד) ומשנת 'רבי חנניא בן עקשיא' (לאחרי הלימוד) היא רק פעם אחת, על שני הפרקים כאחד [משנת 'כל ישראל' – קודם התחלת פרק ראשון, ומשנת 'רבי חנניא בן עקשיא' – לאחר סיום פרק שני] – מובן, שישנו קשר ושייכות בין שני הפרקים, ועד שלומדים אותם בהמשך אחד".

לאחר מכן, במשך השנים, דן בזה הרבי פעמים רבות, ודרש לחקור ולברר זאת, ללא **מסקנה סופית** ('התועדות' תשמ"ה ח"ה עמ' 2887 ואילך, תשמ"ז ח"ד עמ' 352 ואילך. תשמ"ט ח"ד עמ' 279 סה"ש תש"נ ח"ב עמ' 681, תנש"א ח"ב עמ' 797). ראה סיכום בלוח השבוע בגיליון תתצ"ה הערה 17.

ולכאורה, כיוון שבשיחות המוגהות אין **הכרעה** בזה, ובבלתי-מוגהות יש הכרעות לכאן ולכאן, צריך להישאר במצב המקורי שאותו תיאר הרבי בשנת תשמ"א – לומר זאת תמיד רק פעם אחת, ובפרט שכן נוטים הדברים מסה"ש תש"נ ותנש"א הנ"ל.

מסירות נפש כדי "לשכן שמו שם"

המצוות שקיימו ישראל במדבר, וכך המצוות שמקיימים בגלות, הן בבחינת 'ציונים' והכנה לקיום העיקרי שיהיה בזמן הכניסה לארץ, לעתיד לבוא • את תורות הבעש"ט שנאמרו בגן-עדן שמעו כל החסידים עד סוף כל הדורות, והעצה להיזכר בהן כראוי היא עבודת התשובה • מדוע צריך לדרוש מנשמות שלמעלה ושלמטה מסירות נפש כדי "לשכן שמו שם"? • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

אלא התורה שייכת לכל בני-ישראל, ובכוחו של כל אחד ואחד לקיים התורה והמצוות; אבל עיקר קיומה הוא בכניסה לארץ דווקא.

וראיה לדבר – ממצות מילה וקרבת פסח: בנוגע למצות מילה – הרי בהיותם במדבר לא מלו בני-ישראל את בניהם, כמו שכתוב⁵ "כל העם הילודים במדבר בדרך בצאתם ממצרים לא מלו" (מלבד שבט לוי שמלו את בניהם גם בהיותם במדבר). ואף שהטעם שלא מלו הוא "משום דלא נשיב להו רוח צפונית... דלא נבדור ענני הכבוד"⁶, והיינו, שהיה סכנה למול במדבר – מכל מקום, הא גופא שלא היו יכולים למול, מהוה הוכחה שאז לא היתה המצוה בתקפה כל כך.

ועל דרך זה בנוגע למצוות קרבן פסח – שמלבד הפסח שהקריבו בשנה השנית לצאתם

א. בהתחלת פרשת השבוע נאמר¹ "והי' כי תבוא אל הארץ גו' וירשתה וישבת בה ולקחת מראשית כל פרי האדמה וגו'", "מגיד שלא נתחייבו בביכורים עד שכבשו את הארץ וחלקוה"². והיינו, שציווי זה נאמר אמנם בהיותם במדבר, אבל קיומו הוא רק לאחר הכניסה לארץ.

ובאמת, כן הוא גם בכל המצוות, ולא רק במצוות התלויות בארץ, אלא גם במצוות שאין תלויות בארץ – שעיקר קיומם הוא בכניסה לארץ דווקא, כמו שכתוב³ "וזאת המצוה... אשר צוה ה"א ללמד אתכם לעשות בארץ".

כלומר: התורה עצמה ניתנה אמנם במדבר, ודווקא במדבר, להורות שהתורה היא הפקר לכל⁴, והיינו, שאין זה דבר שהוא בבעלותו של פלוני והרוצה להשתמש בו צריך לבקש רשות מבעליו,

(1) כו, א"ב.

(2) פרש"י עה"פ.

(3) ואתחננו ו, א. וראה רמב"ן שם לעיל ה, כח. ד, ה. בהקדמתו לספר דברים. אחרי יח, כה.

(4) ראה יל"ש יתרו רמז ערה.

(5) יהושע ה, ה.

(6) ספרי זוטא – הובא ביל"ש ברכה רמז תתקנה. ספרי בהעלותך ט, ה. פרש"י ברכה לג, ט. רמב"ם הל' איסורי ביאה פי"ג ה"ב.

(7) יבמות עב, רע"א.

מארץ מצרים, שאז נתחדש הציווי של פסח שני, לא הקריבו קרבן פסח במשך כל השנים שהיו במדבר⁸. והיינו, שאף-על-פי שקרבן פסח הוא קרבן יחיד [אלא לפי שמקריבים אותו כל ישראל, "אתי בכנופיא"⁹, נקרא קרבן ציבור, אף שעיקרו קרבן יחיד¹⁰], ויכולים להקריבו אפילו בכמה¹¹, ועל אחת כמה וכמה בהיותם במדבר שהיה המשכן עמם היו יכולים להקריבו במשכן, מכל מקום, לא הקריבו קרבן פסח עד שנכנסו לארץ. והרי במצוות אלו, מילה ופסח, יש חומר לגבי כל שאר מצוות עשה – שרק בהם יש חיוב כרת¹², אשר, עניין הכרת הוא "שנכרת ונפסק חבל ההמשכה משם הוי". . כמו שכתוב בפרשת אמור¹³ ונכרתה הנפש ההיא מלפני אני ה', מלפני דייקא" (כפי שמבאר אדמו"ר הזקן¹⁴), והיינו, שמצוות אלו הם עניינים כלליים (ולא כשאר המצוות שהם עניינים פרטיים) שמקשרים את בני-ישראל עם עצמותו יתברך, ואף-על-פי-כן, גם מצוות אלו לא קיימום בני-ישראל עד שנכנסו לארץ.

ב. והנה, כשם שבמדבר, קודם הכניסה לארץ, לא היה עיקר עניין קיום המצוות – כן הוא גם בנוגע לזמן הגלות (שגלו מארץ-ישראל) – כידוע¹⁵ שקיום המצוות בזמן הגלות אינו עיקר עניין קיום המצוות, כי אם בבחינת "ציונים", כמו שכתוב¹⁶ "הציבי לך ציונים", "שלא יהיו חדשים עליכם לעתיד לבוא", ואילו עיקר עניין קיום המצוות בשלימות יהיה לעתיד לבוא, כמבואר בדרושי חסידות¹⁷ בפירוש מה שכתוב "ושם נעשה לפניך . . כמצות רצונך".

אמנם, אף-על-פי שהמצוות שבזמן הגלות אינם אלא בבחינת "ציונים", מכל מקום יש בהם

מעלה מיוחדת – שדווקא על ידם נעשית ההכנה לשלימות קיום המצוות לעתיד לבוא.

ועל דרך שמצינו בנוגע לעבודת האבות ביחס למתן-תורה – שאף-על-פי שהעיקר הוא קיום המצוות שלאחרי מתן תורה, וכמו שכתוב הרמב"ם¹⁸ בנוגע למצוות מילה, ש"אין אנו מלין מפני שאברהם אבינו ע"ה מל עצמו ואנשי ביתו אלא מפני שהקב"ה ציוה אותנו על-ידי משה רבינו" במתן תורה [וכמו כן בנוגע למצוות שנצטוו במרה, שאנו מקיימים אותם בגלל הציווי במתן תורה¹⁹], מכל מקום, דווקא על-ידי מעשה האבות נעשתה ההכנה למתן תורה.

וכמו כן לאחרי מתן תורה גופא – שאף שעיקר עניין קיום המצוות היה בכניסה לארץ, מכל מקום, ההכנה לזה היתה במדבר דווקא.

ועל דרך זה בנוגע למצוות שבזמן הגלות, שעם היותם ציונים בלבד, מכל מקום, גדלה מעלתם לפי שדווקא על ידם נעשית ההכנה לקיום המצוות לעתיד לבוא שיהיו באופן נעלה יותר גם מקיום המצוות בארץ-ישראל בזמן הבית, כמו מזה שבית-המקדש לעתיד יהיה נעלה יותר, כמו שכתוב²⁰ "גדול יהיה כבוד הבית הזה האחרון מן הראשון", שבנינו היה בידי אדם, ולכן שלטו בו ידי זרים, מה שאין כן הבניין לעתיד שיהיה בניא דקוב"ה²¹.

ומזה מובן גודל מעלת קיום התורה ומצוות בזמן הגלות – שאין זה עניין של יגיעה ("אָ מאַטערניש") ועונש ח"ו, אלא הכנה לשלימות קיום המצוות לעתיד לבוא.

וכל זה – מלבד גודל שכר העבודה עצמה, במכל שכן וקל וחומר משכרו של נבוכדנאצר, שבשביל שהלך ג' פסיעות לכבודו של הקב"ה פסקו מלוכה לו ולבנו ולבן בנו²², ועל אחת כמה וכמה בנוגע לשכרו של כל אחד ואחד מישראל²³.

הוא מצדיקים את הצורך להדפסת הסידורים בצורה זו שהדפיסים אינם מצדיקים את ההדפסה ולא קיבל הרשות לזה מקה"ת...

והנה הפעם – ובדיעבד – רשאי הוא לעשות כהצעתו במכתבו... היינו להשאיר אותם עבור המועדון בלבד, ולצרף להסידורים הקיימים עלון מיוחד הכולל קטורת ופתח אליהו.

וכדי שגם מוסדות אחרים לא יעשו כמוהו בחשבם שזה בהיתר של קה"ת, נחוץ להניח חותם בשער הסידור אשר נדפס בצורה זו באופן יוצא מן הכלל, ומיועד רק למועדון פלוני אלמוני.

[וראה גם בשיחת הטלפון מיום י' אלול תשמ"א – אושרה ע"י הרב וולף בט"ו אלול תשמ"א – ימי תמימים' כרך ח' עמ' 98; ועוד].

בשם הרבי נכתב ונחתם!?

ולא יתכן להוציא לאור (אפילו גם בתרגום כמובן) ספרים וכתבות בצורה הנ"ל בלי הוראת המקור וכו' וכו' כדת וכדין וכנהוג בכל העולם כולו... לא זו הדרך ולא זה הסדר... ובסיכום כל הנ"ל מטובו להודיענו: א) ברשיון והסכמה מי ומי יצאו לאור הספרים הנ"ל? ב) מה בדעת הנהלת קה"ת דכפר חב"ד לעשות לתקן המעוות? ג) ובאיזה אופן יבטיחו שלא ישונה ולא ייעשה כן מכאן ולהבא?.

אלה קטעים ממכתבו של הרב חודוקוב מיום ט' כסלו תשמ"ח ('ימי תמימים' כרך ח, עמ' 374-373) בקשר לספרים שהתפרסמו בארץ הקודש ('ועוד יותר מבהיל על הדעת שמדפיסים ומפרסמים... שמוציאים "בעידודו ובברכתו של כ"ק אדמו"ר שליט"א!!").

וראה שם ההסברים בעמ' 375.

השימוש בסמל

הרב קרינסקי כתב פעם שאלה לרבי: "ועד הנחות בלה"ק שואלים אם יכולים להשתמש בסמל 'קה"ת' בספר 'מעייני הישועה' שמוציאים לאור לחג הסוכות הבא עלינו לטובה "יודל",

"ח' אלול".

הרבי סימן חץ תוך מחיקת המילה "האם" והקיף בעיגול את המילים "יכולים להשתמש בסמל".

אין להדפיס כלום בלי רשות!

בערב חג השבועות תש"ו (אגרות-קודש כרך ב' עמ' קלב) כתב הרבי מכתב מפורט ובו נאמר בין השאר ("בהתאם לפקודת כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א"):

א. כל ההוצאה לאור של ספרים, קובצי מאמרים וכיוצא בזה מטעם המוסדות... מרוכזת בידי הוצאת הספרים "קה"ת", מלבד במקרים יוצאים מן הכלל. ב. רשיון מיוחד בפרט מכ"ק אדמו"ר שליט"א דרוש בכל פעם כשמדפיסים איזה ממכתביו, שיחותיו או מאמריו.

ג. שימת לב מיוחדת דרושה לחומר הנדפס ביחד עם מאמרי כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א.

בהתאם עם כל הנ"ל... הסדר דלקמן:

א. כל החומר צריך טרם הדפסתו להשלח לכאן לקה"ת... ולהכניס לעלון רק החומר שיתאשר מכאן. ב. בכל עלון צריך להיות חותם "קה"ת", כמו שהוא בהוצאותינו... סניף...

בהמשך אותו חודש, בי"ז סיון תש"ו (שם עמ' קלד), כותב הרבי [המעייין שם יראה את החריפות שבדבר]:

כבר כתבתי... שלא להדפיס שום דבר... מבלי לבקש רשיון ממנו מראש... ואין נפקא מינה באיזה שפה שתהיה...

ושוב כתב בב' חול-המועד סוכות תש"ח (שם עמ' רנג"ד):

על פי הוראת כ"ק... אין בכלל רשות למי שהוא להדפיס איזה ספר דא"ח או ספרי חנוך שלנו בלי קבלת רשות על זה מהנהלת "קה"ת" שבברוקלין, נ.י.

אשר לכן, אל נא תדפיסו לענת-עתה, ובאם יש לכם איזה הצעה בזה תודיעו נא אותה לנו ותציעו לפנינו.

8) ספרי הנ"ל – הובא בפרש"י בהעלותך ט, א. תוס' יבמות שם. (9) יומא נא, א. פרש"י פסחים טו, סע"ב.
10) ראה לקו"ש ח"ח ע' 104 ואילך. וש"נ.
11) ראה הנסמן באנציק' תלמודית ערך במה (ע' שמא ואילך).
12) משנה כריתות בתחילתה.
13) כב, ג.
14) תניא אגה"ת פ"ה.
15) ראה רמב"ן אחרי הנ"ל – ע"פ ספרי ופרש"י עקב יא, יח.
16) ירמ"י לא, כ.
17) ראה תו"ח ר"פ יחי. המשך וככה תרל"ז פ"ז ואילך. ועוד.

18) פיהמ"ש חולין ספ"ז.
19) ראה לקו"ש ח"ח ע' 49 הערה 6, שכן מוכרח בכוננת הרמב"ם שם.
20) חגי ב, ט.
21) ראה זהר ח"א כח, א. ח"ג רכא, א.
22) סנהדרין צו, א.
23) ראה תו"א מקץ לא, ג.

ויודיע ע[ל] ד[בר] ז[ה] בהקדם ות[שואת] ח[ן].
גודל השלילה וחומרתה נזכר בקיצור
נמרץ לעיל – ומבהיל שמכניסים
לזה הדפסת דברי רבותינו נשיאינו!!
הפ[דיון] נ[פש] יקרא על הציון. כולל שיעשה הנ"ל
מתוך שמחה ובשלימות.

לציין זכויות קה"ת

וכך הורה הרבי לבא"כוחו הרב בנימין אליהו
גורודצקי, ביום כ"ב מנחם-אב תשי"ג (אגרות-
קודש כרך ז, עמ' שמג):

בנוגע לבקשת הרב... אודות העתקת איזה
מאמרים וסיפורים מהשמועסין וכו', הנה אל ביתו
אשען שידון על אתר ואם ימצא לנכון להרשות
להם... אזי בטח ידרוש מהם מכתב רשמי ובו
התחייבות שעל כל מאמר וסיפור צריכים להורות
שזהו ברישיון של 'המרכז לעניני חינוך' ואשר
הקופירייט [=זכות היוצרים] הוא רק ברשות
ה'מל"ח', ועל דרך זה עשו זה מכבר איזה פעמים
במדינות שונות...

פעם כתב מזכירו של הרבי, הרב חיים יהודה
ש' קרינסקי, לרבי שפנה אליו משהו וביקש
רשות להדפסת חומר מתוך ספר קה"ת, וכתב
ש"המדובר הוא שלא ישנו כלום" מהתוכן. הרבי
השיב בכתב-יד קודשו (תשורה יו"ד סיון תשס"ט
עמ' 19):

באופן זה [שלא ישנו כלום] באם ידפיסו בכמות
רבה (ופשוט שגם להבא ה[קאפירייט] דקהת.
ולאחד ששאל אודות הדפסת חומר מתוך
'התמים', כתב הרבי (שם עמ' 19):
בהלקוח מהתמים וס[פר] הניגונים כדאי שיציין
שהקופירייט שייך ל"קה"ת".

אישור הזכויות במשרד האמריקאי

סיפר הרב קרינסקי: בד בבד עם העמידה על
המשמר כפי הוראת כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ, "אשר
הדפסת הספרים בנגלה ובדא"ח נמסרה עלייד
המוסד להוצאת ספרים קה"ת" (איגרת קודש מי"ד

כסלו תש"ח, נדפסה ב'ספר המאמרים תשי"א' עמ'
286), דייק הרבי שכל קונטרס, ספר וכיוצא-בו,
שיצא לאור מטעם קה"ת או 'מרכז לעניני חינוך'
יהיו מאושרים בקופירייט על-ידי המשרד המיוחד
לשמירת זכויות יוצרים בווינגטון.

ב'תשורה' יו"ד סיון תשס"ט נדפסו צילומים
מהודעותיו של הרב קרינסקי על אישור המשרדים
לשמירת זכויות היוצרים של קה"ת והרבי מאשרם.

העתקה שלא ברשות

בשלהי שנת תשכ"ו הדפיס משהו בארץ-
הקודש מחזור פורמט כיס, צילום ממחזור של
הוצאת קה"ת. הרב אפרים וולף דיווח על כך לרב
חודוקוב ('ימי תמימים' כרך ג, עמ' 386) וזה הורה
לו (שם עמ' 412): "ובשאלתו אם יש לנקוט איזה
צעדים בקשר לזה, אין ספק בזה שכל מה שאפשר
יש לעשות".

בכ"א אדר-ראשון תשל"ו כתב הרב חודוקוב
לרב אפרים וולף ('ימי תמימים' כרך ז, עמ' 71):
הגיעני קונטרס בשם "סדור תהלת ה'" לתפלת
מנחה לחול ולתפלת ערבית לחול, יוצא לאור על-
ידי...

מעניין לדעת:
(א) ה[אם] קיבלו המו"ל רשות וממי להוציא לאור
את הנ"ל?
(ב) באם כן, מה הטעם שלא נדפס גם סדר אמירת
קטורת לפני מנחה, וכן הודו ופתח אליהו, הכול כפי
שנדפס בהסידורים למנחה ולערבית שיצאו לאור
על-ידי המרכז לעניני חינוך' בפורמט כיס?
והוסיף עלי-כך בב' אדר-שני (שם עמ' 74):

הנני לבקשו אשר הסניף דהמל"ח שבארץ
הקודש ת"ו יברר אצל המו"ל דהנ"ל את כל מה
שנשאל במכתבנו הקודם המצורף בזה, ובכל אופן
להבטיח שלא הנ"ל ולא אחרים יעשו כדברים האלה
באיזה ספר שהוא מהשייכים לקה"ת או למל"ח.
נא להודיענו מהנעשה בזה.

המו"ל של אותם סידורים כתב לרב חודוקוב
את נימוקיו, והוא כתב לו בתגובה ב"ב אייר
תשל"ו (שם עמ' 86-85):

כל הטעמים המובאים במכתבו אשר לפי דעתו

* * *

ג. כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר פעם בהתוועדות של
שמחת תורה²⁴ אודות מה שאירע בח"י אלול שנת
תרנ"ב שחל ביום השבת-קודש [. .] - שאביו כ"ק
אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע עסק אז בעניין מסוים
ואמר, שכיון שהקב"ה לא נשאר בעל-חוב, הנה
בגלל ההתעסקות בעניין הנ"ל, שילם לו אביו,
אדמו"ר מהר"ש, בשבת ח"י אלול, באמרו אליו:
בוא נלך לשמוע תורה מהבעש"ט [מאורע זה
אירע תשע שנים לאחר הסתלקות אדמו"ר מהר"ש

צוקומען צו דעם רצון ומרוצה - אשר ה"א נותן לך
נחלה וירשתה - וואָס דאָס איז אַ מתנה מלמעלה
בירושה²⁷ בכל אחד מישראל, דאָרף זיין די עבודה
אין דעם - וישבת בה - דאָס זאָל זיין בהתיישבות
- ולקחת גו' ושמנת בטנא - מלביש זיין די אורות
אין כלים - והלכת אל המקום - הוא עניין השגחה
פרטית - אשר יבחר ה' אלקיך - אַז אַ איד גייט אין
אַן אָרט, איז דאָס ניט וואָס ער גייט נאָר מי פירט
עם, די השגחה העליונה. איז אַז ער קומט אין
אַן אָרט איז די כוונה - לשכן שמו שם - לפרסם
אלקות בעולם [=כאשר תבוא אל הרצון והמרוצה

במעמד אמירת התורות על-ידי הבעש"ט בח"י אלול

היו נוכחות הנשמות של כל תלמידי הבעש"ט ותלמידי

תלמידיהם, כל הלומדים תורת החסידות עד סוף כל הדורות

. . שזהו מתנה מלמעלה בירושה . . צריכה להיות
העבודה בזה . . שיהיה בהתיישבות . . להלביש
את האורות בכלים . . כאשר יהודי הולך למקום,
אין זה שהוא הולך אלא מוליכים אותו . . וכשמגיע
למקום הכוונה היא לשכן שמו שם...]

התורה השנייה היתה אחר תפלת ערבית. אמר
עוד הפעם התורה הקודמת והוסיף: והיה כי תבוא
- בכדי אויף צוקומען צו דעם רצון וואָס איז
במתנה באַ יעדערן, הוא על-ידי - לשכן שמו שם -
מוסר נפש זיין זיך לפרסם אלקותו בעולם [=בכדי
להגיע לרצון שנמצא במתנה אצל כל אחד, הוא
על-ידי . . למסור נפשו בעצמו לפרסם אלקותו...].

ה. כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר אז, ששאר התורות
אמר הבעש"ט במעמד יחידי סגולה ונשיאי
ישראל, אבל שתי התורות הראשונות נאמרו
"בהקהל", ופירש הכוונה - במעמד תלמידי
הבעש"ט ותלמידי תלמידיהם.

והנה, בפירוש "תלמידי הבעש"ט ותלמידי
תלמידיהם" נכללים כל אלה שלומדים תורת

בשנת תרמ"ג, וריבוי שנים לאחרי הסתלקות
הבעש"ט]. ולקחו עמו להיכל הבעש"ט, ושמע
מהבעש"ט באותו ש"ק שבעה תורות.

כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר בפרטיות אודות זמני
אמירת שבעת התורות, מי היו המסובים בעת
אמירת שבעת התורות, וכללות ציור הדברים ("ווי
ס'האָט אויסגעקוקט"), וגם חזר על שבעת התורות
- לא לשונם, אלא תוכנם.

ד. תורת הבעש"ט הראשונה - היתה אחר קבלת
שבת - על פסוק! והיה כי תבוא אל הארץ גו',
ופירוש ארץ לשון מרוצה, כי בתיבת ארץ יש ב'
פירושים, כדאיאת במדרש²⁵ למה נקרא שמה ארץ
שרצתה לעשות רצון קונה, וארץ לשון מרוצה²⁶,
והיה כי תבוא אל הארץ - אַז דו וועסט

24) שיחת ליל שמע"צ תרצ"ז (סה"ש תרצ"ז ע' 189 ואילך).
וראה גם כש"ט (הוצאת תשנ"ט) בהוספות סתי"ט ואילך.
וש"נ. וראה גם שיחת ח"י אלול דאשתקד ס"כ ואילך (תורת
מנחם - התוועדות ח"ו ס"ע 170 ואילך).

25) ב"ר פ"ה, ח.

26) ראה תו"א בראשית ד"ה כי כאשר (א, סע"ג ואילך). סה"מ
תקס"ה ח"ב ע' תשי"ב. אוה"ת בראשית ח"ג תפ"א, ב ואילך.
ח"ו תתרי"ג, א ואילך. וראה גם סה"מ עטר"ת ע' תקכ"ג. ועוד.

27) ראה ב"ב (קכ"ט, ב, קל"ג, א) בענין מתנה במי שראוי ליורשו.
ונת' באוה"ת בראשית ח"א טז, ב ואילך.

השגת גבול חמורה ומושללת

בהזדמנות מסויימת כתב הרבי לאחד מעסקני חב"ד (נדפס בספר 'נזר התניא' להרא"ש בוקיעט כרך ב, עמ' רעא – מ'כפר חב"ד' גיליון 1175 עמ' 14):

הפליגה תורה ובפרט בתורת החסידות – בשלילת ענין המחלוקת ובענין דהשגת גבול (מי"א "הברוכים" (בפרשת תבוא)) זה מכמה וכמה שנים שהוציא לאור במדינתם כמה וכמה ענינים מ"קה"ת" – ובודאי יתיך ומיד יפסיק התעסקותו בכל זה,

ובזה הננו לבקש את כת"ר להשתדל ולמצוא את כל מי שיש להם יד בהנ"ל ולהוכיחם – בתחילה בנעימות – על העוול שהם עושים ולהבטיח שככה לא יעשה. ויש לקוות אשר אחר שיבינו את זה יתחרטו על העבר – באם כבר עשו זאת – ויחדלו מזה.

ומובן שאם – היל"ת – ישנם כאלה אשר זדון לבם השיאם לזה ובשביל כבוד מדומה לא יתרצו לשמוע בקול כת"ר, יצטרכו, כמובן, לחשוב אודות אמצעים תקיפים – בהשכל ודעת – שיצטרכו לנקוט נגדם.

תנועות, דהבעש"ט המגיד ואדמו"ר הזקן), ואחר כך המשיך:]

ז. ויש לבאר תוכן התורה "והלכת אל המקום גו' לשכן שמו שם", על-ידי עניין המסירות נפש: כשם שבנוגע לכללות עניין ירידת הנשמה בגוף נאמר "על כרחך אתה חי"³³, כיון שהנשמה אינה רוצה לירד למטה להתלבש בגוף, כדי שלא תצטרך להיות במעמד ומצב ד"המתאבק עם מנוול כו"³⁴ [ובפרט על פי מה שמבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר³⁵ שקודם הירידה וההתלבשות בגוף מוליכים את הנשמה דרך פתחי גן עדן וגיהנם, כדי שתדע כמה המדובר כו', שמצד זה בודאי אין רצונה של הנשמה לירד ולהתלבש בגוף], וירידתה למטה להתלבש בגוף אינה אלא מצד גזירתו יתברך – כך גם לאחריו ובזמן ירידתה בגוף, יש מקומות שאין הנשמה רוצה לילך לשם.

לשם מה – טוען הוא – צריך אני לילך למקום ההוא, בה בשעה שלא תהיה תועלת מזה לא לי ולא לעולם, וגם לא להקב"ה ופמליא של מעלה. – בשלמא על תועלת גשמית מוכן הנני לוותר, אבל אין בזה תועלת לא בגשמיות ולא ברוחניות, לא בשבילי ולא בשביל העולם, ואם כן מוטב לי להיות "במקום תורה" – כדברי ר' יוסי בן קיסמא: "אם אתה נותן לי כל כסף וזהב ואבנים טובות ומרגליות שבעולם איני דר אלא במקום תורה"³⁶.

ועל זה אומר הבעש"ט: "והלכת", שצריך לילך במסירת נפש. והיינו, שגם כאשר אינך מביין את הדבר בשכל,

– כ"ק מו"ח אדמו"ר אמר בהתוועדות הנ"ל שבאותיות תורת החסידות הרי זה נקרא "חב"ד" – אף-על-פי-כן, צריך אתה ללכת, וטעם הדבר – "אשר יבחר ה' אלקיך" – שכן הוא רצונו של הקב"ה.

ז. ויש להוסיף בביאור הצורך וההכרח בעניין המסירות נפש:

33 אבות ספ"ד.

34 תניא ספכ"ח.

35 לקו"ד ר"ח קעג, סע"א ואילך.

36 אבות פ"ו מ"ט.

הבעש"ט עד סוף כל הדורות, והיינו, שכל אלו שלמדו תורתו, לומדים תורתו וילמדו תורתו מכאן ולהבא – שמעו שתי התורות הנ"ל.

כשם שבמתן-תורה במעמד הר סיני היו נוכחים כל בני-ישראל, "את אשר ישנו פה גו' ואת אשר איננו פה"²⁸, כל נשמות בני-ישראל עד סוף כל הדורות (כדאיתא בפרקי דר' אליעזר²⁹), כך גם במעמד אמירת התורות על-ידי הבעש"ט בח"י אלו היו נוכחים הנשמות של כל תלמידי הבעש"ט ותלמידי תלמידיהם, כל הלומדים תורת החסידות, וכל אלה שילמדו תורת החסידות עד סוף כל הדורות, "את אשר ישנו פה גו' ואת אשר איננו פה", שכולם היו נוכחים במעמד אמירת שתי תורות הנ"ל.

ו. אמנם, אף שכל החסידים עד סוף כל הדורות שמעו תורתו אלו, מכל מקום, כיון שישנם עניינים המעלימים ומסתירים כו', לכן לא זוכרים את מעמד שמיעת התורות מהבעש"ט. ועל דרך מאמר רז"ל³⁰ "הולד כו' במעי אמו כו' מלמדין אותו כל התורה כולה כו' כיון שבא לאויר העולם בא מלאך וסטר על פיו ומשכחו כו'".

והעצה לזה – עבודת התשובה שבחודש אלול, כי, עבודת התשובה ענינה השבת הנפש לרשעה ומקורה³¹, שעל-ידי זה מתבטלים העניינים המעלימים ומסתירים על האמת,

– ועל דרך פסק דין הרמב"ם³² בעניין "כופין אותו עד שיאמר רוצה אני", שרצונו האמיתי של כל אחד ואחד מישראל הוא "להיות מישראל... לעשות כל המצוות ולהתרחק מן העבירות ויצרו הוא שתקפו וכיון שהוכה עד שתשש יצרו ואמר רוצה אני... (הרי זה) לרצונו", כיון שמתגלה רצונו האמיתי –

ואז יכולים "לשמוע" מחדש התורות שאמר (ואומר) מורנו הבעש"ט.

[כ"ק אדמו"ר ציוה לנגן ניגון הבעש"ט ג']

28 נצבים כט, יד.

29 פרק מא.

30 נדה ל, ב.

31 ראה לקו"ד ר"פ האזינו. ובכ"מ.

32 הל' גירושין ספ"ב.

מ ו ר ה
 פ"ק ארמו"ר מנחם מענדל שליט"א שניאורסאהן
 ל ו ו ג מ ו י י ס
 ס
 SECRETARIAT of RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
 the Lubavitcher Rabbi
 770 EASTERN PARKWAY, BROOKLYN 10, N. Y.

ב"ח, כ"ג בטב חשכ"ד
 ברוקלין

שלום וברכה!

הרה"ח א"י א' נו"ג עוסק בצ"צ
 כו' סו"ת עיריאל וקליג שי

אנחנו חשבונו כי איננו אבויכים באה"ק ח"ו מחזוננו להו"ל
 סורי וכח"ה סג"ל לקבל לזה תרש"ק סק"ה, זכמח ירוק לכת"ר
 חקקו"ת שיצאת מכ"ק ארמו"ר מחז"ר"א נ"ע (נרשם בספר ומחמדים
 ח"חשי"א) אק"ר אין חרשום לחרשים או להו"ל מהנ"ל סג"ל לקבל לזה
 חרש"ז פק"ה.

ועל שגור סג"ל ביחול הוא שחנ"ל איננו מסתקים בדיסח
 סאמריים כאלה אשר בטעמם ישאו כבר לאור זעפ"ד עכ"ל הוברח כבר
 זמאשד"ח לפרסון ברבים, וזכמח עתה מאנשים הנ"ל בדיקתם לפרסם גם
 נחשים כאלה אשר סג"לם לא נרשמו ולא נרשמו כלל ארשוח לחעתיקם
 לרבים, זרק מה שבאופן "כלחי ירוק" חגיגו הכתבים האלה לירם,
 זכמח סג"ל עזר יבחר היא חשבונו אשר חנ"ל איננו רוצים לחסנע
 גם סלהרשים כתבים בעלי חזון כזה אשר הם סרשים ביחול, ואשר
 לצר האחרת חנ"ל אודות קה"ל, יש בפרסום של רשימות כאלו ססום
 נבלח סס"ה.

ובזה הננו לבקש את כת"ר להשתדל ולמצוא את כל מי שיש
 להם יד בהנ"ל ולהוכיחם – בתחילה בנעימות על העוול שהם עושים
 ולהבטיח שככה לא יעשה. ויש לקוות אשר אחר שיבינו את זה יתחרטו
 על העבר – באם כבר עשו זאת – ויחדלו מזה.

וסובן שאם – היל"ת – ישנם כאלה אשר זדון לבם השיאם לזה
 ובשביל כבוד מדומה לא יתרצו לשמוע בקול כת"ר, יצטרכו, כמובן,
 לחשוב אודות אמצעים תקיפים – בהשכל ודעת – שיצטרכו לנקוט נגדם.

חבה נקטת אשר חנ"ל יסודר בעוה"ש"ה באופן חכ"ר טוב.
 בטח ייריע"ג סהנעס"ה בוח, וח"ה לסטרע.

בביתכם כמ"ס
 חתב ח"ה א"ה חק"ב

איגרת הרב חודקוב לרב סלונים בדבר הדפסת כתבי חב"ד בלי רשות

הוצאת קה"ת

הקפדתו הגדולה של הרבי שספרי חב"ד יודפסו אך ורק על-ידי הוצאת קה"ת ובאי כוחה • למי שביקשו לפרסם דברי חסידות של רבותינו הורה כי יש לקבל רשות מראש; שלא לשנות; וכן התחייבות לציין על גבי ההעתקות את זכויות היוצרים של קה"ת • הדפסה שלא ברשות גובלת במחלוקת ובאיסור השגת גבול • על הוצאת הספרים החב"דית "קרני הוד תורה", שהרבי עמד בראשה מראשיתה

להם ניתנה הרשות

בשיחת שבת פרשת תרומה תשד"מ (התועדויות תשד"מ כרך ב, עמ' 1039) אמר הרבי:

הדפסת ספר התניא בכל מקום ומקום תהיה אך ורק על-ידי הנהלת קה"ת ובאי כוחה, שלהם ניתנה הרשות – על-ידי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ממלא מקומו של אדמו"ר הזקן, בעל התניא – להדפיס את ספר התניא, וכן שאר ספרי חסידות, וכן ספרי נגלה שנדפסים על-ידי הנהלת קה"ת, ולכן יש להתדבר עם הנהלת קה"ת אודות כל פרטי הדברים ולקבל רשות וכו'.

היו אלה דברים ברורים שנאמרו בפעם הראשונה ברבים ובפומבי.

כחודש ימים קודם לכן כתב הרבי בכתב-יד-קודשו הערה בשולי שיחת ש"פ בא תשד"מ (לקוטי שיחות כרך כו, עמ' 325 הע' 41) ובה נאמר:

על-פי מה שנאמר בסיום "הקדמת המלקט" להתניא "שלא להדפיס קונטרסים הנ"ל לא על-ידי עצמן ולא על-ידי גירא דילהון בלתי רשות הנקובים" שזוהי הוראה ברורה מבעל התניא, שהוא גם בעל השולחן-ערוך, בכל פעם שיש החשש שכותבו שם – בטוחני אשר בטח לא ידפיסו בני-ישראל את ספר התניא... בלתי רשות הנקובים... הנהלת

"קה"ת" ובאי כוחה... ולשומעים יונעם ותבוא ברכת טוב...

(הדברים הודפסו כנראה על פי הוראת הרבי בצורה בולטת ומודגשת בעמוד בפני עצמו בלקוטי שיחות שם עמ' 319).

להזהיר בכל תוקף

עוד קודם הנשיאות (ספר 'ליקוטי סיפורי התועדויות' עמ' 559) כותב הרבי לרב גרינגלאס להזהיר חוגים מסויימים בירושלים שביקשו לעשות שימוש בדברי כ"ק אדמו"ר מהור"צ ולהדפיס מכתביו וכו':

וכדאי היה להזהירם בכל תוקף, אם יש לו יכולת בזה, שבל יחינו להשתמש בשם כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א (כמו לחזור ולהדפיס מכתביו מאז) מבלי שיקבלו ממנו תחלה רשות על זה...

ביום כ"ג טבת תשכ"ד כותב מזכירו של הרבי הרב חודקוב לרב עזריאל-זליג סלונים את הוראת הרבי בעניין הדפסת ספרי חסידות חב"ד (ספר 'עבד מלך' עמ' 342) – בעקבות שמועה על כמה אברכים שביקשו להדפיס בלי רשות כתבים שהגיעו ממקור "לא ידוע", ושלא נדפסו ולא עברו ביקורת, ואף מכתבים פרטיים ביותר שאינם מתאימים לפרסום:

תורת הבעש"ט הנ"ל נאמרה בגן עדן, לנשמות בלא גופים, ונשמות גבוהות, כולל ובמיוחד נשיאי החסידות [אדמו"ר מהר"ש ואדמו"ר נ"ע, ומסתמא היה גם אדמו"ר הזקן נוכח במעמד זה], ששמעו התורה מהבעש"ט עצמו, בהיותו במעמד ומצב שלאחרי ההסתלקות, שאז היתוסף אצלו העילוי של "אל עפר תשוב"³⁷ [כידוע³⁸ מאמר הבעש"ט שהיה יכול לעלות בסערה השמימה כאלהו הנביא³⁹, אלא שרצה להגיע לעילוי יותר גדול שנעשה על-ידי "אל עפר תשוב"], ונעשה במעמד ומצב ש"אשתכח בכולהו עלמין יתיר מבחיוהי"⁴⁰. ולכאורה, כאשר הבעש"ט, בהיותו בתכלית העילוי, אומר תורה לנשמות בגן-עדן, שצריך להיות "והלכת אל המקום" – הרי זה צריך להיות הרצון והתשוקה שלהם. ואם כן, למה הוצרך הבעש"ט לדרוש מהם עניין של מסירת נפש? אך העניין הוא – שכאשר מדובר אודות עניין שקשור עם ירידה, ולא עניין של "גילויים", יש צורך במסירות נפש.

והגע עצמך: אם נשמות בגן עדן ששומעים מהבעש"ט עצמו שצריך להיות "והלכת אל המקום", אין הדבר נקלט בשכלם, וזקוקים למסירת נפש – כיצד יובן הדבר לנשמה שירדה למטה והתלבשה בגוף חומרי, שמצד זה נמצאת היא במעמד ומצב שצריכה תיקון⁴¹, ומהו הפלא שכאשר הנשמה היא למטה בהתלבשות בגוף, אינה מבינה את התועלת שבעניין "והלכת אל המקום".

ועל דרך זה בנוגע לעניין "לשכן שמו שם" – שזוהי הכוונה ב"והלכת אל המקום" – שאין לו ידיעה כלל מהו עניין שמו יתברך, – כי כשם שבנוגע לעניין הדעת מבאר הרמב"ם

(37) בראשית ג, יט.

(38) סה"ש תורת שלום ע' 46. לקו"ד ח"א צו, ב.

(39) מ"ב ב, א.

(40) זח"ג עא, ב. הובא ונת' בתניא אגה"ק ביאור לסו"ך.

(41) דמ"ש שהנשמה עצמה אינה צריכה תיקון כלל (תניא פל"ז (מוח, ב) – מע"ח שער כ"ו פ"א) – הרי זה בנוגע לנשמה מצד עצמה, משא"כ לאחר ירידתה למטה, שלאח"ז שולחים אותה למטה עוד פעם בשביל ענין של תיקון כו' (וראה גם לעיל ע' 71).

ש"הוא ודעתו אחד"⁴², ולכן, "כשם שאין כוח באדם להשיג למצוא אמיתת הבורא... כך אין כוח באדם להשיג ולמצוא דעתו של בורא"⁴³, כן הוא גם בנוגע לשמו יתברך, שכשם שאין אנו יודעים עצמותו יתברך, כך אין אנו יודעים שמו יתברך, כיון ש"הוא ושמו אחד" – ואם כן, מהו הפלא שאינו מבין כיצד ביכולתו "לשכן שמו שם".

ט. ועל זה אומר הבעש"ט שיש לקיים את הציווי "והלכת אל המקום" מתוך מסירת נפש, היינו, שלא להתחשב עם השכל, אלא לילך במסירות נפש.

וכיון שכוח המסירות נפש ישנו אצל כל אחד ואחד מישראל בכל הדורות, ובפרט בזמן הגלות ובעקבתא דמשיחא, שאז מתגלה יותר כוח המסירות נפש, וכמשל הידוע⁴⁴ שנקל להכניס את הרגל למים חמים יותר מאשר את הראש, כיון שרגל הוא עניין המסירות נפש,

– אין הכוונה שכח המסירות נפש ישנו רק ברגל ולא בכל הגוף, כודאי ישנו כוח המסירות נפש בכל הגוף, אלא שברגל הרי זה מאיר בגילוי יותר –

הרי בכוחו וביכולתו של כל אחד ואחד לנצל את כוח המסירות נפש כדי לקיים את ההוראה "והלכת (הליכה ברגל) אל המקום אשר יבחר ה' גו'", לילך במסירת נפש אל המקום אליו נשלח על-ידי ההשגחה העליונה, כדי "לשכן שמו שם".

י. וכאשר הולכים מתוך מסירת נפש "אל המקום אשר יבחר ה' אלקיך" – אזי פועלים "לשכן שמו שם":

גם כאשר נמצא יהודי אחד בכל העיר, או יהודי אחד בכל המדינה – הרי הוא משכן שמו יתברך שם, כמובן ממאמר חז"ל⁴⁵ "ומניין אפילו אחד

(42) הל' יסודי התורה פ"ב ה"י. הל' תשובה ספ"ה.

(43) הל' תשובה שם.

(44) ראה סה"מ תרמ"ח ע' קפו ואילך. הנסמן בסה"מ מלוקט ח"ד ע' קפח.

(45) אבות פ"ג מ"ו.

"ושלמו ימי אבלך"

שלימות בעבודת הגלות

בהפטרת פרשת כי תבוא שבה מדובר אודות ביאת המשיח – נאמר "ושלמו ימי אבלך", והיינו, שיגמרו ימי אבלך.

וצריך להבין: מהו דיוק הלשון "ושלמו ימי אבלך", שהוא על דרך מה שכתוב "כי לא שלם עון האמורי" – דלכאורה, כיון שמדובר כאן אודות עניין בלתי-רצוי דבני-ישראל, "ימי אבלך", מתאים יותר לומר "ותמו", שהוא לשון גמר וסוף, או (כיון שהלשון "ותמו" יש לפרשו גם מלשון תמימות, מתאים יותר הלשון) "וכלו", לשון גמר וכליון, וכלשון בברכת השנה (לפני "תחל שנה וברכותיה") "תכלה שנה וקללותיה", ומדוע נאמר "ושלמו", מלשון שלימות? [. .] והביאור בזה:

עניין האבלות – "ימי אבלך" – קשור עם עניין המיתה, והוא עניין שבירת הכלים דתהו, שעל זה נאמר "וימלוך גו' וימת", ועניין זה הוא שרש כללות עניין החטאים והגלות כו'. והנה, כללות עניין שבירת הכלים דתהו (עניין המיתה) הוא באופן דסותר על מנת לבנות, והיינו, שכוונת הסתירה מתחילתה אינה אלא בשביל התיקון והבניין.

ומזה מובן גם בנוגע לעניין הגלות – שכוונת הגלות, היינו פנימיות עניין הגלות, היא – עבודת בני ישראל בבירור הניצוצות (שנפלו בשבירת הכלים), שלכן, כאשר בני-ישראל מסיימים את עבודתם בבירור הניצוצות, אזי באה הגאולה עלידי משיח, כמבואר בתנאי ש"כאשר כל הנשמה ונפש האלקית שבכל ישראל . . . תקיים . . . כל תרי"ג מצות התורה וכו'" אזי באים לה"תכלית של ימות המשיח כו'.

ועל פי זה יש לבאר מה שכתוב "ושלמו ימי אבלך", "ושלמו" דייקא – דקאי על שלימות מעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות, והיינו, שהעבודה דזמן הגלות, שזהו העניין הפנימי של הגלות ("ימי אבלך"), צריכה להיות באופן של שלימות ("ושלמו"), ועלידי זה באים לימות המשיח.

החסידות – נתינת כוח להביא את הגאולה

והנה, כללות העבודה שעלידיה יוצאים מהגלות, היא, עבודת התשובה, שעל זה נאמר "והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה" – "נתנה" דייקא, מלשון מתנה, שזהו על דרך מה שכתוב בפרשת השבוע "אשר הוי' אלקיך נותן לך", וכמו שנתבאר לעיל . . . שעניין המתנה הוא למעלה גם מעניין הירושה ("וירשתה").

[...] ועניין זה נעשה עלידי לימוד פנימיות התורה שנתגלתה בתורת חסידות חב"ד:

[...] ומזה מובן, שכאשר לומדים פנימיות התורה, תורתו של רשב"י, כפי שנתגלתה בתורת חסידות חב"ד עלידי רבינו הזקן ורבותינו נשיאינו שלאחריו, והלימוד הוא (לא מן השפה ולחוץ, אלא) באופן שמתעצם עם העניין שלומד עד עצם הנפש – אזי יוצא גם הוא מהגלות כמו בעל התורה, ועלידי זה בכוחו לפעול בעבודת הבירורים עד לגמר ושלימות העבודה ("ושלמו ימי אבלך") שעלידי זה נעשית היציאה מהגלות בפועל ממש.

(מהתוועדות ש"פ תבוא, ח"י אלול, ה'תשי"ז. תורת מנחם כרך כ, עמ' 248-250 – בלתי מוגה)

מובן גם בנוגע למה שכתוב בעניין זה "לשכן שמו שם", שקאי על השם שהיו מזכירים בבית המקדש. ועל זה נאמר "לשכן שמו שם" – ששמו יתברך שהיו מזכירים בבית המקדש, הרי הוא משכן גם שם (במקום שהלך אליו במסירת נפש), וסוף-סוף בא הדבר בגילוי, שגם הוא רואה בעיני בשר איך שנשלמת הכוונה ב"לשכן שמו שם".

ועוד זאת, שעניין "לשכן שמו שם" נמשך ופועל גם בעניינים גשמיים, וכמו בביכורים שהם "מראשית כל פרי האדמה", פירות מובחרים שבאים מהשדות והכרמים המובחרים⁵², והיינו, שהמשכת שמו יתברך באה בגילוי באופן שרואים את כל הטוב גם בעיני בשר.

וכל זה נעשה עלידי המסירות נפש ב"והלכת אל המקום אשר יבחר ה'", שעלידי זה נעשה "הוי' אלקיך", היינו, ש"הוי'" שלמעלה מהשתלשלות, נעשה "אלקיך", כוחך וחיותך⁵³, בפועל ובגילוי.

(מהתוועדות ש"ק פרשת תבוא, ח"י אלול ה'תשי"ג. תורת מנחם כרך ט עמ' 158-167 – בלתי מוגה)

(52) ראה ביכורים פ"א מ"ג.

(53) ראה לקו"ת בלק עג, ג. פינחס פ, א. ובכ"מ.

(שיושב ועוסק בתורה שכינה עמו) שנאמר⁴⁶ בכל המקום אשר אזכיר את שמי".

ומזה מובן גם גודל העילוי ב"לשכן שמו שם" – "כמו שכתוב בכל המקום אשר אזכיר את שמי"⁴⁷: "המקום אשר אזכיר את שמי" – קאי על שם המפורש שניתן רשות להזכירו רק בבית המקדש⁴⁸, שכן, בדרך כלל שמו של הקב"ה הוא באופן ש"לא כשאני נכתב אני נקרא, נכתב אני כיו"ד ה"א, ונקרא אני באל"ף דל"ת", ורק לעולם הבא יהיה "כולו כאחד"⁴⁹, וכמו כן בבית המקדש, ששם ניתן רשות להזכיר שם המפורש (והיינו, ששמו יתברך נמצא אמנם בכל העולם, אבל התגלותו היא בבית המקדש דווקא).

וזוהי גם שייכות תורת הבעש"ט הנ"ל לעניין הביכורים (שאודותם מדובר בפסוק הנ"ל) – שהרי מצות ביכורים היא בבית המקדש דווקא⁵⁰ (לא בנוב וגבעון, אלא בשילה ובבית עולמים⁵¹), ומזה

(46) יהרו כ, כא.

(47) או"ת להה"מ עה"פ (נו, רע"ג).

(48) פרש"י עה"פ.

(49) פסחים נ, א. וש"נ.

(50) ראה ביכורים פ"ב מ"ג. שקלים פ"ח מ"ח.

(51) ראה רמב"ן עה"פ. הנסמן באנציק' תלמודית ערך ביכורים ע' ש.

מינוי ל'התקשרות'

אפשר לקבל את גיליון 'התקשרות'

ישירות הביתה באמצעות הדואר

מינוי לשנה: 276 ש"ח (ב-4 תשלומים)

מינוי לחצי שנה: 140 ש"ח (ב-2 תשלומים)

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:

'התקשרות', מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840.

כמוֹכַן אפשר להירשם בטלפון ולשלם בכרטיס אשראי, בטל' 072-2770130